

Estratègies de comprensió lectora amb organitzadors gràfics de la informació*

Definició de l'estratègia	Possibles preguntes de comprensió	Aval. comp.ling. 6è 2008-09 Aval. comp. ling. 6è 2009-10	Aval. diagnòstica 5è 2009-10 Aval. diagnòstica 5è 2010-11
IDEA PRINCIPAL La idea principal és la idea més important. Ens diu de què tracta el paràgraf. Sovint la idea principal la trobem al principi o al final del text. El títol ens dona pistes per trobar la idea principal. RESUM Idea principal+detalls <i>Organitzador gràfic: mapa resum 6 W (gràfic en forma d'estrella de sis puntes o de mà.)</i>	Quina és la idea principal d'aquest paràgraf? A on i com has trobat la idea principal ? De què parla aquest paràgraf? La història va principalment de.... Quin seria un bon títol per a la història?	3.Quina d'aquestes frases resumeix millor el primer paràgraf? (text narratiu;la meua família i altres animals) 8. Quina d'aquestes frases és la més correcta per resumir el contingut del text. El text dona informació sobre.... (text expositiu;navilis i galions) 7.Quin paràgraf ens parla de la tripulació dels navilis i galions? (navilis i galions)	2.Quina frase resumeix millor el text (text argumentatiu;la piràmide dels aliments)
Parlar de FETS I DETALLS Els fets i detalls ens parlen de coses sobre la idea principal. Ens expliquen més coses d'aquesta idea. Sovint ens parlen de qui, què i perquè de la idea principal. <i>Subratllar la informació explícita trobada en el text (obtenir informació)</i> <i>Fer notes als marges</i> <i>Utilitzar post-its</i>	Quin detall m'explica.....? Quan.....? El senyor tal és..... ? Quins d'aquests és un fet del...?	1.Marca amb una X si és verdadera (V) o falsa (F) cada una d'aquestes frases.(navilis i galions) 1.Qui repartia les feines de casa (text narratiu; una troballa sorprenent) 2.De les feines següents, quines eren feines fixes... 4. Marca amb un x si és verdadera o falsa (text narratiu;una troballa sorprenent) 12. La família de l'Oriol té... (text narratiu;una troballa sorprenent) 1.Marca amb una x si és verdadera o falsa una d'aquestes frases	1.Les característiques d'un desert són que... (text expositiu-els deserts) 2.Un oasi és...(text expositiu-els deserts) 3. Quina raó dona la guineu per dir-li al cranc que podria corre més? 4. Com és la guineu? 6.Com és la cua de la guineu? 7.Què li diu el cranc a la guineu per poder agafar-se-li a la cua? 13. Com va canviar la guineu després de la cursa.Preguntes

Organitzador gràfic: Mapa conceptual, mapa d'arbre (classificar i agrupar informació) Mapa circular (definir informació, idees principals i secundàries) Mapa braços (analitzar del tot a les parts) Mapa bombolla (descriure)		2. On han trobat els arqueòlegs restes dels vikings de fa mil anys? 6. Els vikings vivien principalment de.. Preguntes 1,2 6 (Text expositiu;Els vikings)	3,4,6,7 i 13 (text narratiu; el cranc i la guineu) 1.Com aprenen els nens i les nenes del planeta Bih? 2.Qui és la Carolina? 3.Què aprenen els infants de parvulari amb els caramels instructius? (text narratiu;el planeta Bih)
Entendre la SEQÜÈNCIA L'ordre en què passen les coses del text. Les seqüències ens expliquen que passa primer, que passa després. Paraules claus: primer, després, llavors, al final, abans. Paraules relacionades amb el temps: dia, setmana, anys. També l'estructura del conte: la introducció, el nus i el desenllaç Organitzador gràfic: mapa seqüència, mapa seqüència del conte Enumerar seqüència en el text	Què va fer primer la? Després d'anar.... Quina frase ens indica el què van fer en segon lloc.....? Què és el que passa primer.....? Què va passar divendres.....? Posar en ordre els esdeveniments. Que hi anirà al requadre 2?	5.A continuació tens unes frases que s'identifiquen amb unes lletres (A, B, C,D) Segons el text, quin és l'ordre correcte en què passen els fets?(text narratiu;la meua família i altres animals) 2. En quin moment començaven a disparar els navilis?(navilis i galions) 10.A continuació, tens unes frases que s'identifiquen amb unes lletres...quin és l'ordre correcte.....	6.Ordena les frases que podria haver dit la Carolina de l'1 al 4 (text narratiu-el planeta Bih)
CAUSA I EFECTE La causa és la raó que això passi. L'efecte és el que passa com a resultat de la causa Paraules claus: així, així que, d'aquesta manera, des de, perquè, la raó, com a resultat.	La vaca bevia l'aigua gelada perquè.....? Per què.....? Què va causar ? Què va passar quan.....?	2. Per què va agafar els escorpins?(text narratiu;la meua família i altres animals) 4.L'escorpi es va llençar fora de la capsa..... (Text narratiu;La meua família i altres animals) 3.Què causava la major part dels	3. Els oasis es formen perquè... Informació explícita (text expositiu;els deserts) 4. Els oasis tenen importància perquè... Inferir idees i interpretació (text expositiu;els deserts)

Organitzador gràfic: mapa causa-efecte		naufraigs? (Text expositiu;navilis i galions) 5.Per què el capità havia d'imposar càstigs molt severs? (Text expositiu;navilis i galions)	5.En els deserts hi fa molt vent perquè. Inferir idees-interpretació (text expositiu;els deserts) 6.Segons els text, l'aigua és important perquè. Inferir idees-interpretació (text expositiu;els deserts) 8. El cran li proposa fer una cursa perquè 9. El cran no es cansa quan fa la cursa perquè (reelaborar informació del text) Interpretació informació 3. Per què cal menjar fruites i verdures cada dia? (text argumentatiu;la piràmide dels aliments) 5. Per què diu la mare: "Au!, sigues bon minyó? (text narratiu;el planeta Bih)
COMPARAR I CONTRASTAR Trobar com dues o més coses són iguals i com elles són diferents. Comparar és trobar com les coses són iguals. Contrastar és trobar com les coses són diferents Paraules claus per coses que són iguals: el mateix, igual, semblants Paraules claus per coses que són diferents com però, diferent,	Com de iguals són Rússia i Canadà? De quina manera són el ... i el ... iguals? Com de diferent és de? Em aquest passatge ... és comparat amb... La temperatura de és... Quina d'aquestes oracions explica la diferència entre....?	3. Per què el text compara els víkings amb Cristòfor Colom? (els víkings)	2. La guineu compara el cranc amb... (Informació explícita-obtenir informació)

desigual i no obstant. Organitzador gràfic: mapa comparar-contrastar, diagrama de Venn	Quines semblances son...		
FER PREDICCIONS Quan penses sobre el què pot passar després en la lectura d'un paràgraf. Fer una predicció és una manera d'usar pistes per un paràgraf, com també coses que ja saps, per endevinar el què pot passar. Les pistes poden ser el títol del text, els fets i els detalls com també les il·lustracions etc. Fer llistes de possibles prediccions	Que faran els..... després? Prediu que passaria si Si el que farien els Quin detall de text t'ajuda a fer una predicció del que pot passar? Qui penses que podria..... Prediu que farà..... més tard?		10.Quina cara creus que ha posat la guineu quan ha vist el cranc darrera seu?. Interpretar els indicadors textuais i deduir-ne significats (text narratiu;el cranc i la guineu)
TROBAR EL SIGNIFICAT DE LES PARAULES DINS DEL CONTEXT (<i>inferir el significat d'una expressió a partir del context</i>) Quan utilitzes pistes en un paràgraf per saber el significat d'una nova paraula. Les paraules i les frases al voltant de la nova paraula poden donar informació sobre el seu significat, això són pistes contextuais. Frases d'abans i després, pensar de quina manera es	La paraula.....probablement significa En el segon paràgraf, la paraula significa Quina frase dóna una pista pel significat de....	4. Les troneres són els forats.... (Text expositiu;navilis i galions) 6. Què és l'eslora d'un vaixell? (navilis i galions) 9.Què vol dir el protagonista de la història quan diu aquesta família em va captivar? (text narratiu; la meua família i altres animals) 9. A la frase el més normal era que la bala rebotés, rebotar vol dir que la bala... (navilis i galions) 10. Els vaixells es posaven un	1.On viu el cranc d'aquesta història? Inferir en el significat d'una expressió a partir del context. (text narratiu;el cranc i la guineu) 5.Digues quina paraula o expressió defineix millor el mot "sapastre" Inferir en el significat d'una expressió a partir del context. (text narratiu;el cranc i la guineu) 12. Quina paraula descriu millor el cranc? (reelaborar la informació del text)

fa servir aquesta paraula, pensar en el fet i els detalls etc. Fer un procediment (passos a seguir per trobar pistes al voltant de la paraula en el text) 1.MIRAR LES IL·LUSTRACIONS 2.PENSAR SOBRE ELS FETS I DETALLS 3.COMPROVAR QUE HE LLEGIT BE LA PARAULA 4.MIRAR LES FRASES ANTERIOR I POSTERIOR I PARAULES DEL VOLTANT SI HI HA ALGUNA PISTA 5.ANALITZAR LA PARAULA (PREFIXOS, SUFIXOS...) 6.TORNAR A LLEGIR DE NOU LA PARAULA Mapa vocabulari		darrere de l'altre significa que es col·locaven... (navilis i galions) 5. Què vol dir feines rotatòries? 8.Què significa: “Abans d’escarxofar-te davant de la tele”? 7.Quina de les paraules següents és antònima de ferotge? (Els víkings)	5.Què vol dir fer una cosa de primera? (text descriptiu-Ni carn ni peix) 5.Què vol dir que “l’ou és una bona alternativa a la carn o al peix?(text argumentatiu-la piràmide dels aliments) 7.Què vol dir: “Se’n posa un dit al got” (text narratiu; el planeta de Bih)
EXTREURE CONCLUSIONS I FER INFERÈNCIES Posa atenció als detalls. Utilitza els detalls per interpretar la informació que no està escrita clarament. Utilitzar qualsevol mapa cognitiu anterior per organitzar la informació no explícita Subratllar paraules claus per poder treure conclusions i interpretar	Pots explicar de la història que..... Què pots concloure sobre.... de l'article? Els detalls de l'article suggereixen que.... és Pots deduir sobre l'article que....	6.Al protagonista de la història...(text narratiu;la meva família i altres animal) 7.Amb quina frase el protagonista ens explica el desconcert de l'escorpi? (la meva família i altres animals) 8.Quan parla de les meves apassionants captures recents es refereix... (la meva família i els escorpins) 3. Anar a comprar a la botiga de la cantonada (treure conclusió) 11. Segons el text, la família de l'Oriol era (text narratiu;una troballa sorprenent 5.Cristòfol Colom va arribar a	7.Podem dir que el Sàhara és un desert perquè (Reflexió i avaluació-aplicació de la informació a la vida reals) (text expositiu-els deserts) 8.Quin és el desert més extens? 9.On es troba la Patagònia? 10.Com és el desert de Namíbia? (8,9,10 interpretar informació d'un quadre) (text expositiu-els deserts) 1. És correcte esmorzar cada dia un pastís, un refresc i un gelat? (text argumentatiu;la piràmide dels aliments) 4.De quin d'aquests aliments grassos podem prendre'n més quantitat. Intepretar gràfic. (text

		Amèrica el 1492. Segons el text, en quin any van arribar els vikings? (Els vikings)	argumentatiu;la piràmide dels aliments)
DISTINGIR ENTRE UN FET I UNA OPINIÓ Els fets es poden provar Les opinions són oracions que no es poden provar. Són sobre el què pensen o senten els personatges Diferències entre fets i opinions	Quina d'aquestes és una opinió de l'article? Quina d'aquestes és un fet sobre..... Quin d'aquestes oracions és una opinió? Quina oració diu..... Quin paraula clau assenyala l'opinió sobre....		
IDENTIFICAR EL PROPÒSIT DE L'AUTOR Els escriptors descriuen, entretenen, expliquen, persuadeixen Anàlisi de la tipologia textual	L'escriptor ha escrit principalment el text per... El propòsit de l'autor en el passatge és....		Qui representa que escriu el poema? (text descriptiu;ni carn ni peix)
INTERPRETAR LLENGUATGE FIGURATIU Símls, metàfores, frases festes són tipus de llenguatge figuratiu. Quan les entens, estan interpretant el llenguatge figuratiu Organitazador gràfic sobre analogies, comparacions etc.(mapa pont)	En el paràgraf 2, es comparat amb Que vol dir la expressió..... Que significa en el paràgraf 3 La frase.....significa que....	10. L'escorpí femella portava una massa de menuts minúsculs adherits al llom. Els menuts minúsculs són: (La meva família i altres animals) 7.Quan la mare de l'Oriol li diu: Que m'has sentit, Oriol? Què fa? 4. Per quina de les frases que tens a continuació podries substituir la frase del text Els vikings tant podrien ser noruecs, com suecs o danesos? (Els vikings) 9. Què significa: Em vaig quedar	1.Que té "un punt de salat al fons del gust" vol dir 2. Si portes bocins d'anxova a la motxilla, vol dir que són... 3.Què és "un cor que ningú menja? (text descriptiu;ni carn ni peix) 4- Fer el ronsa vol dir... (text narratiu;el planeta de Bih) 11. Que vol dir que la guineu se'n va anar "amb la cua entre les cames"(text narratiu;el cranc i la

		d'una peça? (text narratiu; el cran i la guineu)	guineu)
DISTINGIR ENTRE UN FET REAL I UN DE FANTASIA Històries reals són sobre esdeveniments que poden passar Històries imaginaries són esdeveniments que habitualment no poden passar. Són historietes màgiques, llocs imaginaris, animals que parlen, personatges que fan coses impossibles. Sovint, algunes parts de la història són reals i altres parts imaginaries. Diferències entre realitat i fantasia	Quina d'aquestes no haurien ocorregut ? Com sabem que la història és quasi tota real? Com ho saps que aquesta història és de fantasia?		

*Per treballar les estratègies amb els organitzadors gràfics cal partir d'una bastida metodològica-procedimental:

Lectura en veu alta (el mestre ho fa i els alumnes miren; no tenen text) (modelatge: introducció una estratègia i un gràfic)

Lectura compartida (el docent ho fa i els alumnes ajuden)

Lectura guiada (l'alumnat fa i el docent ajuda)

Lectura independent (l'alumnat ho fa sol)